

KRAJANSKÉ LISTY

Lidový týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

ROČNÍK I.

Redakce a administrace: Luck, Piłsudskiego 23a. (skrz. poczt. 121.)

ČÍSLO 21.

NOVÁ ÉRA?

Okolnosti zdají se tomu navštědčovati, že stojíme před novou érou našeho národně-menšinového života na Volyni.

Když se přehnal válečná litice přes Volyň, veškerá pozornost jak rolnictva tak i oficiálních kruhů na Volyni byla soustředěna na hospodářské obnově Volyně a tak zvaných východních kresů vůbec. Uvážíme-li všeobecnou ruinisaci kresů a podmínky, za jakých se děla obnova, musíme přiznat, že šla tato dosti rychlým tempem. Že se život nevrátí do normy někdejšího blahobytu, to bylo dosti jasné a o tom nechtěl nikdo pochybovati, leč naděje na jakýs-takýs zítřek tady byly, kdyby je byla nezničila až v hloubi zárodku neblahé paměti krise. Téměř osm let zápolení o uhájení holého života a pracně nabytých majetků podlomilo značně psychologii lidu. V těchto hrozných letech hospodářské deprese přestával lid pomalu přemýšlet o vyšších státcích duševních, přestával se zajímati o svoje otázky kulturní a osvětové z toho jediného důvodu, že na vydání s tím spojená nebylo — tak se zdálo — peněz.

Jako zázrakem v té době podařilo se nám udržeti při životě několik našich českých školek matičních a některé z nich dokonce i trochu rozšířiti. Uvažme však, že nebýti krise, nebylo by o hájení ani řeči ale mluvilo by se zajisté o budování nových a nových škol, kde by se naše mládež učila ve vlastním jazyce a vychovávala v českém duchu. Dnes ta hlubina nejhroznější hospodářské krise už trochu pomíkulala a proto musíme se vši rozhodností stanouti na stráž našich národních a osvětových zájmů. Při tom musíme si předem všimnouti jedné velice povážlivé věci: Byl-li poválečný čas věnován k obnově hospodářské, je dnešní doba přirozeným chodem věcí věnována osvětové obnově kresů, aby tyto alespoň v hlavních rysech se přiblížily stupni vojvodství západních.

Za tím účelem je zde viditelná snaha vybudovati na Volyni síť vzorných státních sedmitřídních obecných škol. Každá má býti vždy uprostřed skupiny ně-

kolika osad, z nichž by mládež mohla do školy bez překážek docházeti.

Mohli bychom si k takovému chodu věcí jen blahopřáti, kdyby zde nebyla jiná, pro nás velice povážlivá věc: Tyto sedmitřídky ohrožují existenci našeho matičního školství a to, příznejme si to otevřeně — vinou nás samých.

V místě, kde se takováto sedmitřídky vyskytnou, naši krajané bez velkých úvah své děti přestávají posílati do školy matiční a začínají je posílati do škol státních, snad jedině proto, aby

pak se vyhnuly podpoře na své české školství. Tím je několik našich škol vážně ohroženo a nevzpamatují-li se krajané včas, budou snad konec konců některé zavřeny jedině proto, že v nich nebude alespoň trochu dostačující počet dětí. Že tím utrpí nezhojitelnou ránu náš národní život, není nijakých pochyb už z toho jednoduchého důvodu, že jednou zavřená matiční škola se v tom místě více otevřít nedá a i v jiných to se zakládáním a otvíráním nových škol půjde už nyní velice ztěžka, neboť pozorujeme, že vzni-

ká kolem nás nová politická orientace, která bezesporně bude znamenati novou éru pro nás. My však nesmíme zapomenouti na to, že ať se děje cokoli, na stráž alespoň svých školských zájmů musíme zůstati neochvějnými a za každých okolností nelitovati obětí na vzdělávání svých dětí v našich školách, jichž existenci podpoříme zvětšeným zápisem dětí a hojnými příspěvky na jejich vydržování.

O druhém povážlivém zjevu nové éry povíme si příště.

J. Foitík.

12 let...

Dne 3. června minulo 12 let od doby, kdy Pan President R. P. prof. Ignacy Mościcki složil přísahu a ujal se presidentsví.

V onom dni celé Polsko schýlilo hlavy před vznešeným vládcem, který po tolik let řídí osudy státu a získal si všeobecnou úctu a lásku celého národa.

Dvanáct let presidentsví prof.

I. Moścického tof doba, v níž se odehrávají v Polsku děje historického významu.

Vedle jmen Josefa Piłsudského, velkého Budovatele Polska a jeho nástupce maršálka Edwarda Śmigłego-Rydza, jméno pres. I. Moścického bude vepsáno zlatým písmem v dějinách polska.

Jen chtít...

Mám právě v ruce 20. číslo „Kr. L.“ nebo-li druhé číslo v novém obleku. Nyní máme noviny na které, doufám, už žádný laik nemusí naříkat. Máme tam všechno co bychom chtěli. Dříve se naříkalo na „Hlas Volyně“, že tam nic není, špatný papír, spousta inserátů a p. a proto se — nepředplácel. Nyní máme vše: pěkný papír, hromadu čtení ze všeho odvětví, čerstvé zprávy a — také se nepředplácí, jak tomu navštědčuje článek pana Málka.

Rád bych věděl na co se nyní bude poukazovati? Nejlépe by bylo vydávati časopis a rozesílati jej zdarma, to by bylo spousta „řádných“ čtenářů. Vždyť není tak zle aby se ne-sehnal těch 10 neb 5 zl na to předplatné; ne, vím dobře, že zde finanční otázka nemá s věcí nic společného — náš krajan nezřídka utratí více a mohu ze zkušenosti říci, že za zbytečnou věc a také za malou chvíli. Vinu třeba hledati jinde, je to

v první řadě jakási lhostejnost našeho krajana vůči tisku — vždyť ono to počká — to jsou první slova na omluvu. Za druhé je chyba ta, že nejsou v našich viskách (netvrdím, že všude, ale ve větším procentě) takové uvědomělé jednotky, které by, znajíce svého čtenáře, sami šli a předplatné sebrali. Dejme tomu, že někde i jsou tací příznivci listu, bohužel, oni zase narážejí na nedůvěřivost odběratelů, tutíž otázka předplatného jest pro náš časopis velice tvrdým oříškem.

Krajané, ruku na srdce, a jak praví p. Málek, mějme více národní hrdosti. Řekněme si, že více se podobné věci v našem časopise nebudou opakovati, že nebude příčin k špatnému předplácení časopisu, staňme se řádnými odběrateli nejen tím, že řádně budeme platiti, ale také tím, že budeme časopis rozširovati a doporučovati. Tenkrát redaktorovi nedáme žádného pardonu, musí nám udělati ča-

ZA HRANICEMI PÍŠÍ O NAŠEM KRAJANU.

V poslední době se v zahraničním tisku objevilo jméno našeho krajana p. Josefa Saláka z Moskovštiny (dubenský okres). Tento fakt nás zajímá jednak proto, že jde o našeho krajana, jednak že jde o zcela jedinečnou věc jaká se kdy u nás vyskytla. Panu Josefu Salákovu se totiž podařilo zkonstruovati přístroj na sestřelování letacel, který byl již patentním úřadem v Polsku opatřován. Tento vynález je zkonstruován na základě přesných výpočtů, jimiž se vynálezci podařilo stanovit přesnost v měření dálky, výše a rychlosti pohybu cíle. Mechanismus je přimontován na lafetě děla. K tomuto úspěchu p. Salákovu gratulujeme, na druhé straně mu však nepřejeme, aby jej potkal osud, jako velkou většinu českých vynálezců, jejichž vynálezy byly odkoukány a později vydány pod cizí firmou.

— er —

sopis jaký se nám bude líbit — napřed dejme jemu a potom budeme požadovati od něho.

Bohužel nyní jsme se nechali zahanbiti, neb redaktor nám udělal noviny skutečně pěkné, které důstojně reprezentují nás Čechy v Polsku. Napravme to, vždyť máme k tomu spoustu možností, zhusta scházíme se s některým členem výboru kola ČMS. dejme mu předplatné a výbor jej zašle. Neb kde není odbor, máme ve všech českých viskách krajana soltysem, který každý týden alespoň jednou jde na poštu — také by předplatné vzal. Vždyť dneska žádný nemáme tak daleko na poštu, abychom si někdy řekli a udělali si „špacír“ sami a předplatné zanesli. Možnosti je spousta, jen to hlavní chtít.

Ale my musíme chtít, vždyť si to můžeme odbyt jednou na celý rok a než se sejde rok s rokem zase se najde příležitost předplatné obnoviti. Zkusme to!

Vždyť tuto věc si děláme sami pro sebe. Když nečteme, nic nevíme a zadarmo nic chtít nemůžeme. Když přijdeme do společnosti, mluví se o četbě a o přečteném, musíme poslouchati, poněvadž nechceme se vydati v nebezpečí pro neinformovanost.

(Dokončení příště.)

Družstevnictví.

Vladimír Dvořák.

Příčiny neúspěchů v družstevnictví.

Je samozřejmé, že družstevní podnikání má i své neúspěchy. Je pravda, že mnoho družstevních podniků během vítězného postupu družstevnictví zaniklo. Ať se tak stalo z důvodů jakýchkoli, přece jen jedno možno tvrdit s naprostým přesvědčením, že jich nebylo procentuálně nikterak více než úpadků ve společnostech a podnicích soukromých.

Nutno však zdůraznit, že úpadek soukromého podnikatele je také jeho soukromou záležitostí, úpadek družstevního podniku však je záležitostí mnohých, ba možno říci celého družstevnictví, proto, že ohlas podobného neúspěchu působí hluboce i do daleké budoucnosti.

Právě proto nutno se v družstevnictví přímo úzkostlivě vyhýbat podobným neúspěchům a snažit se, aby tyto případy byly co nejvzácnější. Zvláště pak při zakládání jakéhokoliv družstevního podniku nutno mnohokrát uvážit všechny okolnosti, než řekneme ano. Běda, je-li zakládán podnik družstevní bez náležitého uvážení všech předpokladů jeho rentability a rádného chodu, snad jenom ke cti a slávě některého význačného činitele.

Takový podnik prodělává pak v plné míře již první dětské nemoci a na ně právě družstvo nejčastěji umírá.

Družstevnictví je hnutím velmi citlivým. Ono reaguje také na vady jiných příbuzných odvětví družstevních. Použijí-li pak přechytlí nepřátelé družstevnictví chytré a účelně chyb některého odvětví družstevního, padá pak stín na celé družstevnictví, tedy i na družstevnictví dobré, správně chápané a správně

praktikované, žijící a rostoucí jen z vlastní síly a vlastních fondů, účelnou a cílevědomou prací nashromážděných a pro zdolání příštích úkolů nutných.

Nemůžeme v prudkém tempu nynějšího života žádati od masy, aby sama si dělila světlo a stín, aby sama rozeznala koukol mezi pšenící, obzvláště když, jak již bylo řečeno, četní a chytří nepřátelé družstevnictví se přičiňují, aby se tak nestalo! Bohužel, že přítomná doba mohla by konkretisovat podobné případy.

Dalším nepřítelem úspěšných družstevních snah mohou být málo uvědomění, nejen svých práv, ale i svých povinností málo dbalí členové družstev! Toť ovšem kapitola sama pro sebe, na kterou nutno odpovídat soustavnou a vytrvalou výchovou generací k družstevní práci.

Rovněž přemíra politiky v družstevním životě není na místě, neboť je to právě družstev-

nictví, kde má nastati klid zbraní, na místě něhož má nastoupiti péče o blaho a hospodářské povznesení členů bez ohledů na politické, náboženské a národnostní přesvědčení.

Zemědělské družstevnictví má proto ve svém programu blaho celé vesnice družstevně organizované.

Každé družstvo neustále slouží členům, kteří se k němu obracejí.

Je jen na nás, aby vnitřní nepřátelé družstevního úspěšného snažení, kteří zde byli naznačeni, bvli stále více a více rozumnou výchovou paralisováni.

S nepřáteli vnějšími vypořádá se pak úspěšně družstevnictví samo.

Kvalita jeho práce, nespočetné úspěchy, kterých zemědělské družstevnictví v oblastech hospodářské docílilo a den ze dne dociluje, budou nejlepší odpovědí na jejich útoky!

„ČEŠI NA VOLYNĚ obrůstají peřím...“

Tak to alespoň napsal známý Ilustr. kurjer codzienny v čísle 66. 7.III. t. r., cituje úvahy listu „Dziennik Polski“, který vychází denně a je mluvčím polské menšiny v Československu. Že z nás (snad nevědomky) krakovský list I.K.C. dělá nějaké „opeřence“ to nás nijak nepřekvapuje — když kapela už hraje do kroku řekneme třeba nějaký řízný pochod, nemůže hned do toho začít některý z pánů hudebníků melodií „Marcia funebre“. Více nás však překvapuje mínění, které o nás má „Dziennik Polski“, jenž v citátu I.K.C. píše: — „Do Spojených států ani na Volyně nás neposílají — emigrace česká na Volyně má své továrny, vysoko rozvinutý průmysl a řemeslo; taktéž v rolnictví oplývá bohatstvím...“ My, volynští Češi,

litujeme jenom, že pan šéfredaktor listu „Dziennik Pojski“ neměl snad ve všem pravdu a zároveň vyslovujeme vždy soustrast nad těmi lidmi, kteří nemohli mít tu čest, aby dobře poznali svou vlast alespoň tak, aby o ní mohli psát do novin nezkršeně. — Prosimě proto pana šéfredaktora, aby se také někdy na nás přijel podívat a budeme mu velmi zavázáni, když nám ty naše továrny, průmysl a jiné a jiné věci ukáže, protože my to nějak pořad nevidíme. A když už se tak o nás „Dziennik Polski“ roze-psal, mohl by také jednou laskavě věnovat kousek místa pro naše školství; není pochyby, že by to také leckoho v Československu mohlo zajímat. Ale tentokrát pozor, aby ta reportáž nedělala dojem, že ji přinesl nějaký list někde z Cejlonu. — er —

81 narozeniny papeže Pia XI.

Papež Pius XI., který dli nyní na své letní rezidenci v Castel Gondolfo blízko

pušku a podal jí Frantíkovi se slovy: „Je nabitá, dej pozor“...

Frantík prohlédl pozorně pušku, chvíli postál s pohledem upřeným do okna a tam kamsi na náves přikrytou silným rubášem sněhu. Pak nasadil čepici hluboko do očí, dal „s bohem“ a vyšel.

Šel rovně k domovu a zamířil do své světničky.

Za chvíli na to vyběhla od Vraných Mařenka a neohlížejíc se na to, že se za ní zvědavě dívá Vraná, zamířila — k Frantíkovi. Umluvili se, že k němu přijde, tedy šla. Zdálo se, že jaksi spěchá, neboť chvílemi popoběhla. Došla ke stavení a na okamžik se zastavila. Zdálo se, jakoby pojednou zaváhala a chtěla se vrátit. Leč neučinila tak. Rázně popošla ke dveřím a stiskla kliku. Dveře se otev-

řely a ona zmizela v nich... Na-
posled.

Vraná jata jakosi nevysvětlitelnou předtuchou, vyšla za chvíli za Mařenkou k Frantíkově domku. Šla pomalu neboť si ari neuvědomovala proč tam jde. Když konečně stanula před domkem, napadlo ji aby se podívala oknem do vnitř. Učinila tak a v zapětí hrozně vykřikla zděšením při pohledu na obraz, který se jejím očím naskytl. Na posteli, z níž byly peřiny shrnuty ke stěně, seděla Mařenka smrtelně bledá a proti ní stál Frantík míře na ni puškou. Při vykřiknutí Vrané jen ledabyle pohlédli oba do okna a Mařenčiny oči spočinuly na Frantíkově dlouze, odevzdaně. V zapětí zarachotil výstřel. To už Vraná bušila do dveří, které byly zataraseny a nepovolily. Vrátila

Vážený Pane,

který jste psal v „Krajanských Listech“ o spolkovém životě v Chomoutech. — Četl jsem to, a libilo se mi to. Libilo se mi to, protože jsem se přesvědčil o vysoké kulturní vyspělosti této obce a těší mě, že stojí na úrovni s jinými, ba výše než některé jiné české obce.

Dovolte však, abych vás upozornil na některé chybičky, které se vám do vašeho článku snad nedopatřením vloudily.

A týka se to místa, kde pravíte, že „továrník J. A. Bafa“ slíbil dva páry bot pro královnu krásy a nejmůžnějšího volyňského Čecha. Dále pravíte, že jste ty boty telegraficky urgoval. To vám neupírám, ale divím se, že máte za zlé tomu „dělníkovi“ který byl „nesvědomitý“ a telegram vhodil do koše. A co on s ním měl dělat? Vždyť „ten dělník“ ani vás snad neznal a nevěděl kam ty boty má zaslat? Či myslíte, že váš osobní podpis byl vystačující?

Ale to bylo.
Dale nesouhlasím s tím, že na zakročení nějakého p. Gabessa, byly vám zaslány ty dva páry bot...

Co já vám mohu k té věci říci je to, že na moji osobní urgenci p. Gabesam, ředitel Bafovy společnosti v Chelmku, vám nechal poslat šest párů bot, které jak vím byly v Dubně vyzvednuté.

A proto se ptám: „Co je s těma botama?“ (Napište, prosím.)

Proč se ptám? Protože mi záleží na dobrém jménu Bafa, a proto, že se držím hesla: „S pravdou nejdeal dojdeš!“

Václav Palla.

Rumunsko, Polsko a ČSR.

První rumunský velvyslanec ve Varšavě Franassovici odejel do Varšavy. První polský velvyslanec Raczynski přijede v nejbližších dnech do Bukurešti.

Při této příležitosti jest pozoruhodným článkem, který vyšel v týdeníku „Bulltinul Raptamani“. Časopis ve svém článku zasazuje o to, aby Rumunsko podporovalo všemi prostředky, které má k dispozici sblížení mezi Polskem a Československem.

Říma, slavil své 81 narozeniny. Dožil se jich v poměrně svěžesti tělesné i duševní. Přes svůj vysoký věk, zajímá se Pius XI. intenzivně zejména o soudobé politické události a zasahuje, kde je potřeba. Jeho poslední různé vystoupení proti duchovním směrům, které nyní ovládly Třetí říši, vzbudilo podiv a sympatie po celém vzdělaném světě. Papež Pius XI. nastoupil na trůn sv. Petra r. 1922; bylo mu tenkrát už 65 let. Jeho pontifikát přinesl církvi i papežství nesporné zisky, jedním z nich byla obnova Vatikánského státu lateránskou smlouvou r. 1929.

se k oknu. Frantík stál skloněn nad postelí a hasil Mařence oblek, který se od výstřelu vzňal. Vraná se rozeběhla k nejbližšímu stavení za hrozného svolávání o pomoc...

Na způsobený pokřik seběhl se hlouček lidí a dveře byly silou vyraženy. Zděšení vesničané zůstali na prahu zaražené státi před smutným obrazem: Na posteli leželi vedle sebe dvě nehybné mrtvoly. Frantík sebou ještě několikrát cukl a pak se svezl na kraj postele, kde zůstal nehybně ležeti... Vedle postele stály dvě vystřelené pušky.

Tam na malém hřbitůvku obrůstá trávou malý rúvek, pod jehož drnem spějí dvě srdce, stulená k sobě a spojená velkou láskou, jak o ní vyprávěla toulavého zpěváka stará píseň...

BESÍDKA.

Josef Foitík.

Stará píseň.

(Dokončení.)

Po poledni se objevil Frantík Šindelář u souseda, kdež se všeobecně říkalo „U kovárů“. Chvilí zamlkle postál u dveří až pak se náhle otázal: „Mistře, nepůjdeš dnes na ochotu?“

Sousedata tato otázka zřejmě podivila, neboť dnes byla nejméně vhodná příležitost k chození po poli.

„Nepůjdu“ odvětil.

„Půjčte mi tedy vaši pušku, já se s ní trochu projdu“, zaprosil Frantík.

Soused mlčky sňal se stěny

Co nového ve světě.

Polská dělnická strana pro dohodu Polska s ČSR.

Předsednictvo dělnic. strany bloku katolických stran centra, který loni vznikl sloučením křesťansko-demokratické strany, nár. strany dělnické a Svazu byv. vojáků Hallerovy armády, přijalo v poradě ve Varšavě resoluci, v níž se konstatuje, že politika dokončených činů a násilí, která nyní slaví triumfy ve střední Evropě, znamená vážné nebezpečí pro Polsko. Eventuální zničení Československa by přivolalo největší nebezpečí pro Polsko, neboť jeho následkem by bylo obklíčení Polska a tíživá, Polsko ohrožující hegemonie Německa na evropské pevnině. Sporné otázky mezi Polskem a Československem mohou být vyřešeny přímým vyjednáváním obou států. Resoluce končí konstatováním, že polský národ si rozhodně přeje, aby polská vláda úplně splnila závazky, které má ze spojenecké smlouvy s Francií.

Klidný průběh pohřbu v Chebu.

V Chebu se konal za účasti 20.000 lidí pohřeb zastřelených členů SdP. Po průvodu městem, jehož se zúčastnili kromě představitelů SdP. v čele s K. Henleinem také vojenský a letecký přidělenec plk. Toussaint a mjr. Mörick říšskoněmeckého vyslanectví v Praze, oba ve stejnokrojích, bylo vlastní rozložení na hlavním chebském náměstí, kde byly také na rakve položené 2 metrové věnce s červenými stuhami, na nichž byl státní znak německé říše a nápis: „Adolf Hitler.“ Promluvil sen. Pfeigner, posl. K. H. Frank a poslední Konrad Henlein. Hudba pak zahrála do ticha zdvižených pravic: „Měl jsem kamaráda...“ Pořadatelskou službu vykonávali ordneři SdP. v uniformách. Rakve byly pokryty červenými prapory s iniciálkami SdP. Klid a pořádek nebyly porušeny.

Vatikán odsuzuje německou intervenci v sudetské otázce.

Vatikánský list „Osservatore Romano“ ze dne 1. VI. jasně tlumočí stanovisko Arcibiskupské Stolice k situaci v Československu. Mimo jiné list píše: „Menšinové otázky musejí být řešeny přímo vládou a dotyčnou menšinou. Strany třetí mohou se přičinit pouze k uklidnění záležitosti, ale nikdy ne k jejich řešení.“

Veškeré podporování menšin cizími činiteli projevuje pouze chuť míchat se do záležitosti jiného státu, — chuť dolé-

vati oleje do ohně. Taková politika vměšování se do cizích záležitostí vede přímo k válce, proto Vatikán tuto politiku bezvýhradně zavrhuje.

Jak je vidět, že Hitlerovo počínání nenachází podpory téměř nikde, neboť se proti němu postavila Anglie, Francie, Amerika, Vatikán a také Itálie ukázala dvojitou tvář.

Jak se tvrdí v Paříži, Hitler nyní věnuje nyní svoji pozornost koloniím.

Schuschnigg odvezen z vídeňského Belvederu.

Po dešší době se vyskytly znovu zprávy, dle nichž bývalý rakouský kancléř Schuschnigg byl odvezen z vídeňského Belvederu. Před Schuschniggovým domem byla odvolána stráž a tvrdí se, že Schuschnigg byl odvezen už asi před týdnem. Kde se nyní nachází, není známo.

Daší britská loď ve Valencii potopana.

Francova letadla bombardovala městečko Granollers, vzdálené asi 30 km od Barcelony. V městečku bylo zabito nebo zraněno mnoho osob a způsobeny velké hmotné škody. Při leteckém útoku na Valencii byla pumou zasazena a potopena britská loď „Penthames“, zvaná dříve „Baltchistan“. Nikdo z posádky nebyl zabít. Rovněž byla potopena jedna španělská loď. Na frontě teruelské u Mosqueruela Francovo vojsko pokračuje v postupu a obsadilo četné důležité posice, zejména pohoří Tossal de Maglano. Vládní vojsko zde ztratilo přes 200 mužů, z nichž většina padla v boji a zbytek byl zabit. Rovněž v úseku fronty u Puebla de Valverde Francovo vojsko na postupu. U Valbony byly odraženy četné protiútoky vládního vojska, při čemž 300 mužů padlo do zajetí francovců. Na frontě u Castelonu obsadilo Francovo vojsko území mezi Los Carcales El Campillo a Lapinella, jakož i četné důležité výšiny.

V Granollers zabito 500 osob.

Při ranním leteckém útoku na městečko Granollers bylo zabito asi 500 osob, většinou žen a dětí. 430 mrtvol bylo již vytaženo z troskek domů. Granollers má normálně asi 10.000 obyvatelů, ale jejich počet byl zvětšen velkým přílivem uprchlíků.

65.000 čínských vojáků postupuje na Menčeng.

Čínský generální štáb vypravil japonské zprávy o dobytí Lanfengu japonským vojskem.

Na severu od Lanfengu a v okolí nedalekého Lowangu a Weičwangu jsou v proudu urputné boje. Čínské vojsko zde útočí ze tří stran. Na hranicích provincií Honan a Anhuj bylo čínské vojsko velkého vítězství u Junčengu, kde porazilo japonskou 14. divizi a v bitvě ukořistilo 20 tanků, 8 kulometů, 7 obrněných aut, 4 děla a velké množství munice. V severní části provincie Anhuj nastupuje 65.000 čínských vojáků na Menčeng. V Hopeji působí stále Japoncům značné ztráty nepravidelné čínské vojsko, které nyní se soustřeďuje hlavně kolem Paitingfu.

2000 let starý prsten.

Při kopání základu k novému hotelu v Budvě vykopán byl zlatý prsten s karneolem a reliéfy kupce a filosofa. De úsudků archeologů jde o nálezy z doby před 2000 lety.

KRONIKA VOLYŇSKÝCH ČECHŮ SE TVOŘÍ

Na schůzi kronikářského kroužku v Lucku dne 29. V. t. r. po vyslechnutí obšírného referátu p. J. Majinického v záležitosti vydání kroniky volyňských Čechů, jeho návrh přítomnými členy výboru Ústředí ČMS a členy označeného kroužku jedn hlasně přijat. Zároveň se oznamuje všem zájemcům, aby v této důležité otázce pracovali vytrvale dále, necht v každé osadě neb sítě dísku odbor matiční po dřívějším porozumění s místním učitelem v nejužší spolupráci pracují neúnavně nad ukončením kroniky svého střediska a po ukončení hotový materiál zašlou na adresu Ústředí ČMS.

Sděluje se, že v této otázce začalo se opravdu pracovat, někteří z našich kulturních pracovníků jeví zvýšený zájem, a jest oprávněná naděje, že celá uvědomělá Volyň spoluprací s pomocí, aby i tato rozpočatá zodpovědná práce v dohledné době byla vykonána ku prospěchu našeho celku.

A. Křivka.

Z Chomoutu.

Dne 26. května odešel náš občan J. Karol trhati bodláky do obilí a více se nevrátil. Jeho tajemné zmizení vzbudilo rozruch a různá podezření. V neděli jej hledala celá obec v lesích, ale nikoho nenašli, neboť lesy jsou velké a husté. Také policie po něm pátrá dosud však bezvýsledně.

J. V. Mojdl.

Záplava sýslů na kresách.

Jak se oznamuje z různých míst, vyskrtuje se letos velké množství sýslů ve východních vovodstvích Polska, které citelně ničí obilí.

Aby byl ve veřejnosti vzbuzen zájem o ničení nežádoucích polních škůdců, bude zavedeno skupování sýslích koží.

Oslava narozenin Dr. Ed. Beneše, presidenta Československé republiky v české škole v Lucku.

V neděli 29. května byla Samosprávou a Rodičovským sdružením pořádána v české škole Oslava narozenin pres. Beneše. V tak mimořádných dobách měla i naše oslava ráz manifestační, třebaže ústřední výbor matice na slavnostní akt ani zástupce nevyšlal. (Poznámka redakce: V tutéž dobu se konala v Ústředí vážná výborová schůze, spojená se schůzí redakčního kroužku kalendářního a kronikářského. Po ukončení schůzí přítomní šli na oslavu, kdež se hrálo už divadlo, o němž je řeč níže.) Naplněný sál vslechl se zájmem a nadšením řeč říd. uč. Jar. Parmy, který v životopise presidenta shodnotil jeho dílo a vylíčil význam oslavy. Nakonec přečetl holdovací depeši. Po odzpívání hymn národních slyšeli jsme o klopotní ale úspěšné dráze Pr. Beneše, který z chudé chalupy byl povolán až za předsednický stůl Společnosti národů. Slyšeli jsme o jeho moudrosti státnické a bezcdyšné práci v zahraniční politice státu. Beneš udělal z ČSR. srdce Evropy, jímž protéká krev všech států. Proto všichni Čechoslováci musí mít světový rozhled a musí dbát toho, aby v ničem Československu nezažali. Československo nechce cizího, ale své si bude chránit do všech důsledků a všemi prostředky. Po holdovacím projevu povstalo shromáždění a zapělo Hej Slované. Na to se hrálo dětské divadlo, Pod slovanskou lípou, které vhodně zapadlo do rámců oslavy a všem se líbilo. Hrály naše děti a snažily se všemožně, aby to provedly co nejlépeji. Slušelo jim to. Po oslavě se všichni rozešli domů a jistě si připomněli, že Benešova práce není dosud doceněna a že jen jí můžeme děkovat za pevné postavení Československa a za jeho úspěšný vývoj. Krajané svou přítomností projeví zájem o Československo i úctu k jeho presidentu, který jej vede v těžkých dobách. Jim sluší poděkovat i za to, že dovedou spravedlivě posuzovat a že se dostaví, když je toho třeba, že na ně možno spoléhat a že to Československo mají opravdu rádi.

— j. p. o. —

Všeobecná branná povinnost v Anglii?

Jak se proslýchá, chystá prý Anglie návrh zákona, jímž by se zavedla v Anglii všeobecná branná povinnost. Situace v Evropě je povážlivá a proto prý by toto opatření bylo na místě.

PRODÁ SE

nedávno vybudovaný dům z pěticoulových borových brusů 20X11 arš., sestávající z 6-ti místností, z nichž dvě jsou úplně vykončeny. Krytý bílým plechem. Cena minimální 3000 zl. **Kolonie Róžanka**, gm. Poddebce. Majitel Zygmunt Szczygłowski.

Václav Palla.

V Z P O M Í N K Y N A J U G O S L A V I I .

(Pokračování.)

V neděli jsme se vypravili na koupání, na druhou stranu Dunaje.

— Harmonika ovšem nechyběla, a to bylo veselo! Voda, slunce, vzduch! — ale jiný než u nás. A k tomu hudba

A pak přišlo to lehké drama. Ale to nic není! Houpal jsem se na loďce, přivázané k vrbě a tu vidím, že řetízek povclil, že vesla jsou na břehu, že neumím plavat a že mě proud u- náší pryč... Začal jsem křičet „Pomoc!“ a „Топім се!“ ale naše společnost se mi s břehu směje do očí. Zresignoval jsem tedy se všeho, spustil hlavu a hleděl do hlubin, myslel o záhrobním životě. V tom trnutí — a hle, jsem u břehu. Z vody vyléza pan Mišek, celý udýchaný a já s vybulenýma očima jej následuji. — Ani jsem nepostřehl, kterak mě dohonil a jak jedncu rukou mě dotáhl na břeh.

— Byl jsem z toho celý týden nemocen. Ale to nevadí!

Příští sobotu jsme jeli na noc. Jako že budeme chytat ryby. Když však přes dvě hodiny marně jsme „chytali“, tu pan Mišek přišel na nápad: „Proč máme lovit malé ryby,

když můžeme ulovit velké?“ Vstal, vzal silné poleno a — za okamžik se vrátil, táhna za sebou asi 20ti kilové čuně.

Rozložili jsme oheň, postavili po stranách dva stany a za malou chvíli jsme si pochutnávali na pečínce.

Do rána jsme byli v dobré náladě. — Rušilo nás jen stálé chrochtání prasat, které se tam pasou bez dohledu..

* * * Když minul máj a po cestách se vznášely sbousty rozvířeného prachu, vyjelo nás několik Sokolů (bratří i sester) na moře. Byla to veselá cesta. Jeden vůz jsme měli k dispozici, a to byl opravdu vůz „náš“.

Děvčata zpívala a smála se, my jsme je škdili a... ale nechci vše říkat, a ženáci stále hubovali ať zavřem huby, že chtějí spát. Spali jsme jen málo, před dvanáctou a o té hodině byli jsme již v Záhrěbu. Samozřejmě jsme ihned využili dvouhodinovou přestávku. Rozumí se, že děvčata o tom neměla vědět. — Záhrěb v noci! Nic zvláštního, a po tom — člověk byl ospalý..

Když jsme se navratili k

vlak, bylo plno hádky a křiku. Kdosi úmyslně řekl, že jsme byli na pohledávání „zakázaného ovoce“, a rozumí se, že „ženy svých mužů“ přerodily se okamžitě v ženy opravdové. Nechci nic říkat, ale zařekl jsem se tenkrát, že se nikdy ženit nebudu...

No ale šťastně jsme dojeli do Šibeníku. Sluneční paprsky ozařují nám zlaté citrony a pomeranče, ozařují nepřehledné vinice a ukazují nám z dál modř moře Jaderského.

Vzduch je svěží ale suchý. V ústech cítíme výpary soli a proto pijeme vytrvale syfon.

Když jsme vysedli, rychle spěcháme s ubytováním a pak na přístaviště. — Loď, — a za okamžik již na pláži.

Odtud, pořádně vyšpláchaný v „přesolené vodě“ pozorují město.

Šibenik. Vypadá jako vlaštovčí hnízdo.

První domy jsou dole u vody, další výš a výše. Celkový pohled — jako schody na ú-

Na ulicích Splitu jsou palmové aleje...

1938.

Dojmy ze dne 22. května ve Velkých-Dorohostajích.

Rok 1938 jest jubilejním rokem pravoslavné církve: před 950 lety přišli Rusové pravoslavnou vírou. Křest se konal v Kijevě a za kníže Vladimíra, jenž tehdy byl vládařem pohanské Rusi. Oslavy této vzácné a velké v pomínky se buď u konati v každé parafii zvlášť podle toho, na který den budou vyznačeny. Tak ve Velkých Dorohostajích o svátku místního chrámu na sv. Mikolaje se vše rázem oslavilo 22. května. Pěkný zanovní chrám se opravdu skvěl čistotou, vše bylo zaplaveno květy a krásnými vyšívanými ručníky; snad nebylo zapomenuto ani na jeden obraz. Přítomní byli tři faráři z druhých parafii a náš Otec duchovní P. Tarnavský jako opravdový hostitel, přenechal jim celý oltář a sám neustrojen v řizu ujal se choru. Dovedu si představit co času a námahy museli vynaložit náš O. duchovní a p. diak na výcvik choru, neb téměř všechny písně, zpívané o velké mši, byly zpívané novým nápěvem. Opravdu možno říci, že se vše velmi pěkně vydařilo. Celý

ten slavnostní ráz zvyšovalo krásné počasí; vše se v jasné slunečném jen lesklo a usmívalo. Všichni tři faráři učinili kázání, jimž nás zasvětili do významu o velikosti dne. Po bohoslužbě šlo procesí k blízkému potoku. V pochodu zpěvoborných písní se proplétal hudbou; hrála česká hudba z nové vsi. Místo bylo opravdu dobře voleno.

Kdo byl v Kijevě a ví v kterém místě utopili prapradědové hlavního pohanského boha Peruna kde se v Dněpru křtili první kijevlané event. Rusové, ten jistě by mi dal za pravdu. Půlkruhem od dvou stran příkré stráně, dole pramenité jezírko, s kterého se vine malá struha, lemovaná krásnou zelenou loukou. Uprostřed jezírka byla udělána podlaha, obstavěna zelenými břízkami, ověšenými zase těmi krásnými ručníky; můstek k podlaze též se zeleným zábradlím. Na jedné stráni byl vyložen z drvu velký kříž. To množství lidí svátečně oděných, seskupených u vody, ta bohoslužba, krásný zpěv, hudba a kázání duchovních, vše

patí hory. Na hoře pevnost. A moře modré...

vlasý mám plné soli. V ústech cítím sůl. Pít! A zase do vody.

Přes tři tisíce lidí v plážových úborech, pestrobarevně jak máky. — Hučí to zde jak roj včel.

Večer jsem vyšel na „korsó“. Především zrak můj zavádil o spousty krásných, jak jedle rostlých děvčat. V národních krojích (nošnjach) se ne-

se každá jak pív. Na moři tisíce aluminačních světél. Benátkv.

O jedenácté sedím v zahradní restauraci a naslouchám koncertu sokolské hudby. Před sebou mám již třetí „dalmatinsko cruo.“ V kloubech cítím podivné chvění. Nechce se mi ani spát, ani vstávat a líbal bych celý svět.

Škoda. — Ale opravdu musím jít spát.

(Dokončení příště.)

to vyvolalo ve mně zvláštní náladu. Zdálo se mi, že jsem u Dněpra v Kijevě. Tak živě v myslí jsem si vykouzila takovou slavnost, která byla před válkou každoročně v Kijevě pořádána 15. července po st. stylu na Sv. Vladimíra. V 1911. roce jsem celou tu nádhernou, velkou oslavu viděla. Byla jsem tehdy jen výrostkem, ale vše si ještě dnes jasně pamatuji. Z každého chrámu šlo procesí a toho vojska v krásných předválečných svátečních uniformách, hasičů, policie a všech jiných pestrých a ladných ústrojí bývalo až oči přecházely; bylo to nepřehledné moře hlav. Když se vše sevřelo v jeden mohutný dav na Vladi-

miřské horce a přilehajících ulicích. Vypadalo to jako jedna mnohohlavá pestrá obľuda. To byla pravá ruská mačkanice, snad nikde se nedovedou tak semknouti a zmačknout, jako o ruských „publičných“ zástupech.

Ke konci svěcení vody bylo zazpíváno „Věčnaja Pamjať“, všem násilně za víru zemřelým předkům křesťanům; dále pak „Mnohaja lita!“ Všem žijícím.

(Pokračování příště.)

Čtete, předplácejte a rozšiřujte „Krajanské Listy“

Polské školství v Německu a v Československu.

Polský list „Gazeta Grudziądzka“ přinesl v dubnovém čísle zajímavý článek o tom, jak se daří polskému školství v Československu a jak v Německu. K tomu na začátku článku se praví: „V sanačním tisku a taktež ve velké většině endeckých časopisů se neustále sledujeme s poplašnými články o postavení polské menšiny v demokratickém Československu. Zato o polské menšině v Německu se píše zběžně, povrchně a pouze ve chvílích, když násilí, kterého je používáno v Třetí říši vůči Polákům, je příliš citelné a nedá se zamlčet.“

Podle „Gazety Grudziądzké“ polské školství v Německu a v Československu a německé v Polsku vypadá takto:

Poláků je v Německu asi 1.500.000, Němců v Polsku asi 750.000.

Poláci v Německu mají: obecních škol: 10 státních a 48 soukromých, s celkovým počtem žáků 2.000.

Středních škol: 2 s 250 žáky.

Němci v Polsku mají: obecních škol: 490 státních a 80 soukromých s celkovým počtem žáků 50 000.

Středních škol: 27 s 3250 žáky.

Vedle toho polských dětí v Československu chodí do obecních škol s vyučovací jazykem:

polským 7221 (96,0 proc.)

čes. 107 (1,4 proc.) něm. 193 (2,6 proc.)

Do středních škol s vyučovací jazykem:

pol. 2.228 (89,0 proc.) čes. 79 (3,2 proc.), něm. 196 (7,8 proc.)

Výsledek je tento:

Poláků je v Německu 1.500.000, děti v pol. školách v Německu 2.250;

v ČSR je Poláků 100 000 a je tam v polských školách 9 450 žáků.

Tyto číslíčky jsou zajisté dost výmluvnými, aniž bychom museli k tomu něco dodávat, zvláště když podle „Gazety Grudziądzké“ ještě uvedeme, že v ČSR je ze všech 90 polských obecních škol 78 státních a 12 soukromých. — V poslední době bylo také postátněno polské gymnasium v Orlové.

Mexická vzpoura potlačena.

V minulých dnech vypukla v Mexiku vzpoura, kterou organizoval generál Cedillo. Vládě však se podařilo vzpuru potlačit a vrátit zemi klid. Celá řada významných vůdců vzpoury byla zatčena, ale samotného gen. Cedilla se zatknouti dosud nezdařilo, neboť prchl do severní části státu San Luis, kde je značně divoká krajina a její obyvatelstvo sympatizuje s Cedillem.

elské u Mosqueruela Francovo vojsko pokračuje v postupu a obsadilo četné důležité posice, zejména pohoří Tossal de Maglano. Vládní vojsko zde ztratilo přes 200 mužů, z nichž většina padla v boji a zbytek byl zabit. Rovněž v úseku fronty u Puebla de Valverde Francovo vojsko na postupu. U Valbony byly odraženy četné protiútoky vládního vojska, při čemž 300 mužů padlo do zajetí francovců. Na frontě u Castelonu obsadilo Francovo vojsko území mezi Los Carcales a El Campillo a Lapinella, jakož i četné důležité výšiny.

V Granollers zabito 500 osob.

Při ranním leteckém útoku na městečko Granollers bylo zabito asi 500 osob, většinou žen a dětí. 430 mrtvol bylo již vytaženo z trosek domů. Granollers má normálně asi 10.000 obyvatelů, ale jejich počet byl zvětšen velkým přílivem uprchlíků.

65.000 čínských vojáků postupuje na Menčeng.

Čínský generální štáb vypravil japonské zprávy o dobytí Lanfengu japonským vojskem.

HOSPODÁŘSKÝ ZPRAVODAJ.

Ošetřujeme hnůj — vyplatí se to.

Zkušenosti ukázaly, že chlévská mrva dává nejvyšší výnosy při zaorávání na podzim, neboť poslední zrání má prodělávat mrva v půdě. Těmto požadavkům lze v praxi jen z části vyhovět, neboť mrva se hromadí neúprosňe na hnojišti a na podzim hromadí se také práce, interval mezi sklizní okopanin a setím ozímů je příliš krátký, takže se často musí hnojit až z jara se všemi nevýhodami. Tomuto přetlaku jak na hnojišti, tak práce lze odlehčit kompostováním mrvy. Máme-li malé hnojiště a chceme-li si přeložit vyvážení mrvy do doby menší zaměstnanosti lidí i potahů pak je nejlépe vyvážeti mrvu přímo na pole, kde se má mrvou v osevním postupu hnojit. K výzbroji postačí několik delších prken a několik dřevěných kůlů kteréžto zařízení při trochu péči nahradí betonové hno-

jiště. Způsob kompostování mrvy lze provádět různým způsobem, ale každý, když se o mrvu dbá, je hospodářsky výhodný. Někteří praktikové používají s výhodou při zekladání takových kompostů i pluhu, naoráváním ornice, jako zpevnovacího materiálu. Napájeli se pak taková improvizovaná hnojiště, krytá hlínou, močůvkou, je využití hnojivých hodnot zabezpečeno nejlevnějším způsobem. — Kvašení mrvy je úplně obdobné silážování. Jako dobrou siláž lze připravit bez luxusních stěvek v prosté jámě, tak také dobrou mrvu lze vyrobiti na prostém hnojišti.

I nejluxusnější hnojiště nezabrání ztrátám, když se o mrvu nepečuje. Nejen u nás, ale i v sousedních státech byl pozorován zajímavý zjev: na bezvadných betonových hnojištích povalovala se mrva, rozházená stejným způsobem jako dřívě. Že ani bezvadné hnojiště není všechno, ukazují nejlépe pokusy Hansena, který pokusně sledoval mrvu při různém ukládání na moderním betonovém hnojišti s tímto výsledkem:

A) Mrva na bezvadném hnojišti volně naházená, hnůj kouřil, sněh na něm tál. Výsledek: zváženo 5233 kg mrvy, obsahující 13 kg dusíku, ztráty po 22 týdnech 53 proc. org. látek, 34 proc. dusíku.

B) Mrva na témže hnojišti, ale utěsněná, žádná kouření, sesedání, teplota jen málo nad okolní. Výsledek: zváženo 7133

Již se na mne nehněvej.

O, ty, Jendo „nedobrej“,
již se na mne nehněvej!
Já již se též nehněvám,
protože tě ráda mám.

Již se mi dnes ráno chtělo
zlíbat tvoje bílé čelo,
tvoje očka modroučká,
a tvá ústa sladoučká.

Věra B. hatá.

cům, aby v této důležité otázce pracovali vytrvale dále, necht' v každé osadě neb střežce diskusní odbor matiční pro dřívější porozumění s místním učitelem v nejužší spolupráci pracují neúnavně nad ukončením kroniky svého střediska a po ukončení hotový materiál zašlou na adresu Ústředí ČMS.

Sděluje se, že v této otázce začalo se opravdu pracovat, někteří z našich kulturních pracovníků jeví zvýšený zájem, a jest oprávněná naděje, že celá uvědomělá Volyn přispíší s pomocí, aby i tato rozpočatá zodpovědná práce v dohledné době byla vykonána ku prospěchu našeho celku.

A. Křivka.

Z Chomoutu.

Dne 26. května odešel náš občan J. Karol trhati bodláky do obilí a více se nevrátil. Jeho tajemné zmizení vzbudilo rozruch a různá podezření. V neděli jej hledala celá obec v lesích, ale nikoho nenašli, neboť lesy jsou velké a husté. Také policie po něm pátrá dosud však bezvýsledně.

J. V. Mojdl.

ků a všemi prostředky. Po holdovacím projevu povstalo shromáždění a zapělo Hej Slované. Na to se hrálo dětské divadlo, Pod slovanou lípou, které vhodně zapadlo do rámce oslavy a všem se líbilo. Hrály naše děti a snažily se všemožně, aby to provedly co nejlépeji. Slušelo jim to. Po oslavě se všichni rozešli domů a jistě si připomněli, že Benešova práce není dosud doceněna a že jen jí můžeme děkovat za pevné postavení Československa a za jeho úspěšný vývoj. Krajané svou přítomností projevíli zájem o Československo i úctu k jeho prezidentu, který jej vede v těžkých dobách. Jim sluší poděkovat i za to, že dovedou spravedlivě posuzovat a že se dostaví, když je toho třeba, že na ně možno spoléhat a že to Československo mají opravdu rádi.

— j. p. o. —

Všeobecná branná povinnost v Anglii?

Jak se proslýchá, chystá prý Anglie návrh zákona, jímž by se zavedla v Anglii všeobecná branná povinnost. Situace v Evropě je povážlivá a proto prý by toto opatření bylo na místě.

PRODÁ SE

nedávno vybudovaný dům z pěticoulových borových brusů 20X11 arš., sestávající z 6-ti místností, z nichž dvě jsou úplně vykončeny. Krytý bílým plechem. Cena minimální 3000 zl. Kolonie R6-žanka, gm. Poddebce. Majitel Zygmunt Szczygłowski.

kg mrvy, obsahující 153 kg dusíku, ztráty po 22 týdnech 18 proc. org. látek a 15 proc. dusíku.

Všeobecně lze odhadnouti, že i na nejlépe vybaveném hnojišti při nedbalém ukládání pracuje zemědělec se ztrátou 50 proc. organické hmoty kterou by mohl u každých 100 proc. mrvy (jednorocní produkce od 1 kusu hovězího dobytka) ušetřit 20 kg dusíku v ceně kolem 25 zl. a 1900 kg organických látek v ceně 26 zl. dohromady nějakých 50 zl. pro kus hovězího dobytka. Pochopíme proto, proč Soxhlet, průkopník lepšího hospodaření stájeovými hnojivy, mohl prohlásiti, že z mnohého zeměděle kého podnikku uteče z hnojiště a ímky za život rolníka živin ve větší ceně, než má celý podnik. Hlína a voda jsou dnes nejlepšími konzervačními prostředky. Vyvezený hnůj v ranních hodinách pokrýváme v létě každodenně vrstvičkou hlíny, takže vznikne řada střech, která konservuje hnůj. Pro kus dobytka postačí na den 15—20 kg hlíny, tedy asi krychlový metr vystačí na měsíc pro 5 kusů dobytka.

Ošetřování jahodníku v době květu a zrání.

Tento článek piši proto, abych mimo vlastní uvedli zkušenosti jiných pro dobro našeho jahodářství. Chci hlavně pojednat o tom, jak jahodníky ošetřujeme v době květu a zrání, aby donesly co nejvíce dobré úrody. Vim, že v drsnějších polích dozrávají jahody

teprve v druhé polovině června i později; ale i tu by se dalo zránit o několik dní uspišiti. Muselo by se s tím ovšem počítati hned při výsadbě a půdu řádně povápniti. Vápno nejen ničí v půdě různé škůdce, působí příznivě na cukernatost plodů, ale hlavně zahřívá půdu. Po této stránce by mohl býti nápomocný i písek, zejména na půdách těžkých a studených, jímž se na jaře vyspávají trsy. Od slunce ohřátý písek zahřívá i půdu kolem rostliny, což napomáhá k lepšímu a rychlejšímu vývinu květů a zrání plodu. U nás už koncem dubna a začátkem května je květenství jahod v plném proudu a ke konci květu máme první ovoce. V této době je právě velmi nutné ošetřovati s dvojnásobnou pečlivostí kvetoucí jahodníky a chrániti dozrávající ovoce. Mnozí pěstitelé se totiž domnívají, že když jahodníky květu a nasazují plody, je dobře k nim přihnojovati umělými hnojivy. To je velká chyba.

Jahodník se má řádně hnojit při vysazování na záhony a potom se přihnojují vždy časné z jara před započatím vegetace a až po sklizni. Nikoliv však v době květu, kdy jsou takřka nejmocnější. V této době je hlavní podmínkou, aby měly dostatek vláhy, aby ovoce mohlo se řádně vyvinouti a nabylo dobré chuti. Ze zkušenosti doporučuji třeba i každodenní zálivku odraženou vodou, ale vždy časné zráná, kdy květy jahod jsou úplně uzavřeny, neboť květné orgány

nemilují vlhka. Při zálivce nebudíž používáno kropáču, aby se květy uchránily před vodou. Nejlépe je zalévatí hrníčkem a to hezky kolem dokola trsu. Já to praktikuji tak, že jahodníky vysazuji na pole blízko potoka. V době květu jahodníky zavodňuji. Tato možnost však není každému dána, a proto, aby žádný nemusel dělati to první ani druhé, bude zaisté nejlépe, když to udělá takto:

Předně si každý opatří z lesa potřebné množství chvoje a

rozprostře ji kolem dokola trsů i v řádcích. Potom zřehon řádně zalije, načez se o něj nemusí více starati, poněvadž chvoj udržuje stále dostatek vlhkosti. Páda pod ní tak nevyschne ani za největšího sucha a naproti tomu zase, je-li deštivé počasí, chvoj chrání dozrávající plody před zablácením. Chvoj brání i vzrůstu plevele.

ŽATECKÁ CHMELNÁ ZPRÁVA.

Zájem o žatecké chmele potrvál i v uplynulém týdnu. Kupovalo se skoro výlučně pro cizinu. Cenový rámeček se dále rozšířil a pohybuje se v rozpětí

Kč 800.— až 900.— za 50 kg
U prima chmele bylo by nutno ještě i dnes zaplatiti až Kč 900.— za 50 kg.

Veřejná známková chmele v Žatci ověřila a vyxpedovala dodnes 72.254 žoků v čisté váze 173.077 cel. centů a 50 kg žateckého chmele.

Stav chmele možno považovati nyní za dobrý. V některých chmelnicích dosahují chmelné keře výšky 1 metru, někde teprve odrůstají od země. Teplé počasí a srážky byly vzrůstu všude příznivé, takže chmel mohl z velké části dřepčikům odrůsti. V některých polích se však dřepčici stále ještě drží.

CENY OBILÍ.

Záznam rovenské obilní bursy.

Žito I.	zl. 18.50	za 100 kg.
Žito II.	„ 18.—	„
Pšenice	„ 25.25	„
Ječmen piv.	„ —.—	„
„ obyč.	„ 15.50	„
Oves	„ 18.75	„
Řepák zim.	„ —.—	„
„ let.	„ 51.—	„
Vikev	„ 16.—	„
Hrách polní	„ 23.50	„
„ Viktoria	„ 29.—	„
Sem. jet. č.	„ 105.—	„

ŽENSKÝ OBZOR.

Bejvávalo ... bejvávalo ...

Dřívější lesk našich poutí upadá, jako upadá pohostinství na našem venkově. Je to škoda. Co to bývalo těšení hned od časného jara, že se o pouti sjede celé příbuzenstvo, že se uvidí a přátelsky si porozpráví o dobrém i zlém, co za ten rok

prožilo. Navštěvovali rodiče jinde usazené děti, jezdilo se k tetám a strýcům, k bratránkům a sestřenicím, ba navštěvovaly se ještě jejich děti, pokud v nich pocit přináležení k stejnému rodu byl rodiči udržován. Přijeli jedni na pouť, druzí na posvícen-

A moře modré...

vlasý mám plné soli. V ústech cítím sůl. Pít! A zase do vody.

Přes tři tisíce lidí v plážových úborech, pestrobarevně jak máky. — Hučí to zde jak roj včel.

Večer jsem vyšel na „korsó“. Především zrak můj zavádil o spousty krásných, jak jedle rostlých děvčat. V národních krojích (nošnjach) se ne-

sice aluminačních světél. Benátkv.

O jedenácté sedím v zahradní restauraci a naslouchám koncertu sokolské hudby. Před sebou mám již třetí „dalmatinskou cruo.“ V kloubech cítím podivné chvění. Nechce se mi ani spát, ani vstávat a líbal bych celý svět.

Škoda. — Ale opravdu musím jít spát.

(Dokončení příště.)

ve Velkých-Dorohostajích.

Rok 1938 jest jubilejním rokem pravoslavné církve: před 950 lety přijali Rusové pravoslavnou víru. Křest se konal v Kijevě a za knížete Vladimíra, jenž tehdy byl vládařem pohanské Rusi. Oslavy této vzácné a velké v pomínky se bud u konati v každé parafii zvlášť podle toho, na který den budou vyznačeny. Tak ve Velkých Dorohostajích o svátku místního chrámu na sv. Mikolaje se vše rázem oslavilo 22. května. Pěkný zanovní chrám se opravdu skvěl čistotou, vše bylo zaplaveno květy a krásnými vyšívanými ručníky; snad nebylo zapomenuto ani na jeden obraz. Přítomní byli tři faráři z druhých parafii a náš Otec duchovní P. Tarnavský jako opravdový hostitel, přenechal jim celý oltář a sám neustrojen v řizu ujal se choru. Dovedu si představit co času a námahy museli vynaložit náš O. duchovní a p. diak na výcvik choru, neb téměř všechny písně, zpívané o velké mši, byly zpívané novým nápěvem. Opravdu možno říci, že se vše velmi pěkně vydařilo. Celý

ten slavnostní ráz zvyšovalo krásné počasí; vše se v jasné slunečném jen lesklo a usmívalo. Všichni tři faráři učinili kázání, jimž nás zasvětili do významu o velikosti dne. Po bohoslužbě šlo procesí k blízmu potoku. V pochodu zpěv pobžných písní se proplétal hudbou; hrála česká hudba z nové vsi. Místo bylo opravdu dobře voleno.

Kdo byl v Kijevě a ví v kterém místě utopili prapradědové hlavního pohanského boha Peruna kde se v Dněpru křtili první kijevlané event. Rusové, ten jistě by mi dal za pravdu. Půlkruh od dvou stran příkré stráně, dole pramenitě jezírko, s kterého se vine malá struha, lemovaná krásnou zelenou loukou. Uprostřed jezírka byla udělána podlaha, obstavena zelenými břázkami, ověncenými zase těmi krásnými ručníky; můstek k podlaze též se zeleným zábradlím. Na jedné stráni byl vyložen z drnu velký kříž. To množství lidí svátečně oděných, seskupených u vody, ta bohoslužba, krásný zpěv, hudba a kázání duchovních, vše

to vyvolalo ve mně zvláštní náladu. Zdálo se mi, že jsem u Dněpra v Kijevě. Tak živě v myslí jsem si vykouzila takovou slavnost, která byla před válkou každoročně v Kijevě pořádána 15. července po st. stylu na Sv. Vladimíra. V 1911. roce jsem celou tu nádhernou, velkou oslavu viděla. Byla jsem tehdy jen výrostkem, ale vše si ještě dnes jasně pamatuji. Z každého chrámu šlo procesí a toho vojska v krásných předválečných svátečních uniformách, hasičů, policie a všech jiných pestrých a ladných ústrojí bývalo až oči přecházely; bylo to nepřehledné moře hlav. Když se vše sevřelo v jeden mohutný dav na Vladi-

mírské horce a přilehajících ulicích. Vypadalo to jako jedna mnohohlavá pestrá obřada. To byla pravá ruská mačkanice, snad nikde se nedovedou tak semknouti a zmačknout, jako o ruských „publičných“ zástupech.

Ke konci svěcení vody bylo zazpíváno „Věčnája Pamjať“, všem nási'ně za víru zemřelým předkům křesťanům; dále pak „Mnohaja litě!“ Všem žijícím.

(Pokračování příště.)

Čtete, předplácejte a rozšiřujte „Krajanské Listy“

Vladimír SVÁROVSKÝ a Spol.

Továrna hospodářských strojů a slevárna v Kvasilově, pošt. KWASILÓW-CZESKI, tel. Zdobunów 6. založená 1884.

VÝROBA: Brousíací stroje na píly, cirkulární píly, chladiče pro pivovary, kotlářské práce, lisy cihlářské, chmelové lehké a balothové syst. Svárovský a lisy pro olejárny.

Mlátičky trýbové, pasové a s výtřasadly.

Mlýny kolové, na sucháry, na mletí krve, napáječky kotlové syst. Svárovský-Šmolík, operační stoly pro veterináře syst. Svárovský, ozubená kola frézovaná, pastorky otáčecí.

Pumpy artezské syst. Svárovský, kulisové a rotační. Rezačky bubnové, rýhovací stroje na válce mlýnské. Složení mlýnských kamenů, soustruhu na dřevo a na kovy do 4 m délky, sušárny chmelové, na ovoce a zeleninu. Transmise. Turbiny vodní. Válce pro olejárny.

Elektrické a benzolo kyslíkové sváření kovů. Opravy motorů, hospodářských a průmyslových strojů.

Odborné rýhování válců mlýnských.

Kvalitní výkon, zaručující trvalost výrobků.

Ceny mírné.

ČESKÝ VELKOOBCHOD

se střížním a galanterním zbožím.

Kanaľasy, prádlo, zboží trikotové, zástěry, purpury a jiné.

Barvy trvalé! Ceny stálé!

Vše v nejlepší jakosti a nejlevněji dostanete u firmy

J A N A N D R Š

LUCK, ul. Jagielloňska č. 42.

Filie Al. B. Chrobrego č. 3.

ní, jiní na křtiny a všichni na pohřeb. Býval to krásný zvyk. Napeklo se dobrých buchť plná pec, zabil se vepřík, beran, nějaká husa a několik kuřat, koupil se soudek piva. Všichni hosté byli vítáni, ať už byli z prvního nebo čtvrtého stupně příbuzenstva. Na všecky se dostalo pohoštění, příhody každého vyslechnuty se zájmem a jeho zkušenosti v hospodaření přijímány v paměť jako zlatá zrna moudrosti. Hostitel se také rád vyťasil se svou troškou, s pýchou vedl své hosty po pěkné besedě u plného stolu po svém hospodářství, počínaje stájem a konče až humny za stodolou, kde před málo lety zasadil dva topoly, které zatím dosáhly výše vesnického kostela. Lichotilo mu, když mu hosté jeho statek chválili, bylo to jako odměna za jeho celoroční práci.

Hospodyně si zase porozprávěly o svých strastech s dětmi a čeledí, pochlubily se, jak se jim housata a kuřata vydařila, kolik jim krávy dojí a kolik sádla ze zabívaných vepřů naškvarily. Přivezly-li s sebou dorostlé dcerky, šly se za nimi podí-

vat do hospody k tanci, aby na vlastní oči viděly, všímají-li si jich zdejší mládenci a nebyl-li by mezi nimi některý vhodný dceři za ženicha. Co s dospělou dcerou doma? Necht' jde zavčas plnit své poslání...

Utekla poutní neděle v milé družnosti a s nastalým večerem se hosté zase rozjízďely ke svým domovům i s uzlíkem koláčů pro ty, kdož se zúčastní nemohli. Byla to příjemná obměna v jednatvářném životě, plném starostí a práce. Dlouho se vzpomínalo a ti pohoštění se těšili, jak to svým hostitelům oplatí, až bude pout u nich.

A dnes? Hněvají se rodiče na děti, děti na rodiče, nestojí bratr o bratra, sestra o sestru a bratrance a sestřenice se už ani navzájem neznají. Nikdo jim nepověděl, že měli společné prarodiče, že by se měli příbuzensky pozdravit při setkání a přátelsky pozvat na pout nebo na posvícení. Tak mnohý by s radostí pozvání přijal, rád by se podíval do starého domu svých rodičů či prarodičů, ale nikdo ho nezve, nikdo o hosta nestojí, neboť v nynější sobecké době počalo být módou, aby i

svůj svému byl cizí. Ale život je tím ochuzován víc a víc o drobné radosti a to je škoda.

B.

Dobré recepty pro hospodyňku.

Morek zabalíme vždy do kousku mušelínu a jen krátce vaříme. Tím zabráníme, aby nám morek z kosti nevypadl.

Vejsce s křenovou omáčkou. Na osobu počítáme 1 na tvrdo vařené rozpůlené vejce, které položíme plochou stranou na mísu. Do majonézy za tepla ušlehané přimícháme větší množství čerstvě nastrouhaného křenu a nalijeme na vejce.

Soufflé z vajec. Smícháme 8 žloutků, čtvrt litru smetany, sůl, pepř a z 8 bílků sníh, dáme na oheň na omastek a pilně mícháme. Posypeme rozstrouhaným lisovaným sýrem a podáváme.

Rajské fazole. Bílé fazole přes noc namočíme a v téže vodě je pak uvaříme; ocedíme. Ze 4 dkg mouky připravíme světlou jíšku. Malou krabici rajského protlaku zředíme vodou, podlijeme tou jíškou, přidáme sůl, trochu cukru, bílý pepř a ocet nebo šťávu z citronu, fazole do toho vložíme, trochu povaríme a před podáváním přidáme polévkovou lžičku strouhaného sýra

Všichni kupujeme u firmy

G. VUGMEJSTER,

ROVNO ul. 3-Maja 129.

Poněvadž všechny větší textilní továrny zřídily u firmy G. VUGMEJSTER své komisionní sklady a jmenovitě:

- 1) Továrna soukenného zboží F. Rabinowitz & Synové — Bělsko.
- 2) Továrna soukenného zboží H. Landsberg, Akc. Sp.
- 3) Továrna výrobků hedvábných Akc. Sp. Klinge & Schulz.
- 4) Továrna vlněného a kamgarového zboží P. Grzegowski & Sp.
- 5) Továrna plyše Teodor Finster.

Na skladě stále obrovský výběr nejnovějších výrobků těchto továren a rovněž výrobků ŽIRARDOVSKÝCH závodů jako: plátna lněná a bavlněná, brezenty a j.

Ceny tovární — bez smlouvání!

Vlněné látky na paleta a mužské úbory od 5.— zl. za metr.

Mimo toho na skladě G. Vugmejstra je stálý výběr kožesin a hotových kožesinových facon, a to: pižmových, fokových, hříběcích, teletinových, krtkových, murmových a j.

Ceny nejnižší!

Celé Volyni jsou známa nejchutnější piva z parostrojního pivovaru V. ZEMANA

v Lucku

Specialita pivovaru

„SAKURA“

Doporučuj všude
tohoto českého podniku
znamenitý mok.

ČESKÝ OBCHOD

se střížním a galanterním zbožím

Kanaľasy, purpury, zástěry, prádlo, šatové látky a jiné.
Barvy trvalé! Ceny stálé!

Vše v nejlepší jakosti u firmy

V. VOLANSKÝ

Zdobunov, ul. Narutowicza 6.

Nekupujte, pokud jste se neinformoval u nás a nechybíte!

CZESKA SPÓLDZIELNIA ROLNICZO - HANDLOWA W RÓWNEM

(ČESKÉ HOSPODÁŘSKÉ DRUŽSTVO V ROVNĚ)

Ul. 3-go MAJA 149.

TELEF. 533.

oznamuje, že již došly z BRANDYSA u.[L.
Československo MELICHAROVY

žací stroje

lehké, tiché, důkladné a spolehlivé v práci,
nejnovější konstrukce, s olejovou lázní, ocelovým válem, hermeticky krytou nábou, na malém
polním kole a patentovaným k rámu přístrojem na okamžité sundání kola.
Všichni kdož si stroje předem objednali a také ostatní zájemce o ně zveme k odebrání si strojů
a prohlídce na skladě v Rovně.

U p o z o r ň u j e m e,

že v roce minulém nehledě k hojně zásobě nestačilo nam ŽACÍCH STROJŮ a mnozí zájemci, kteří
se přihlásili ke koupi až přede žněmi, již stroje si u nás koupiti nemohli, neboť byly vyprodány
ještě přede žněmi.

Pospěšte si proto se zakoupením strojů.

Na koupené stroje vydáváme tovární záruku.

Ceny a podmínky pro každého zájemce přijatelné.

S k l a d y : v Rovně ul. 3 go Maja Nr. 149., v Zdobunově ul. Narutowicza Nr. 8. (u pp. Otmara a
Kloučka), ve Volkově (u p. Vl. Mračka), v Kvasilově (u p. Vl. Nahlovského.)

JEDINEČNÁ PŘÍLEŽITOST naskytá se prozíravým hospodářům!!!

Došla právě z továrny z JIČINA

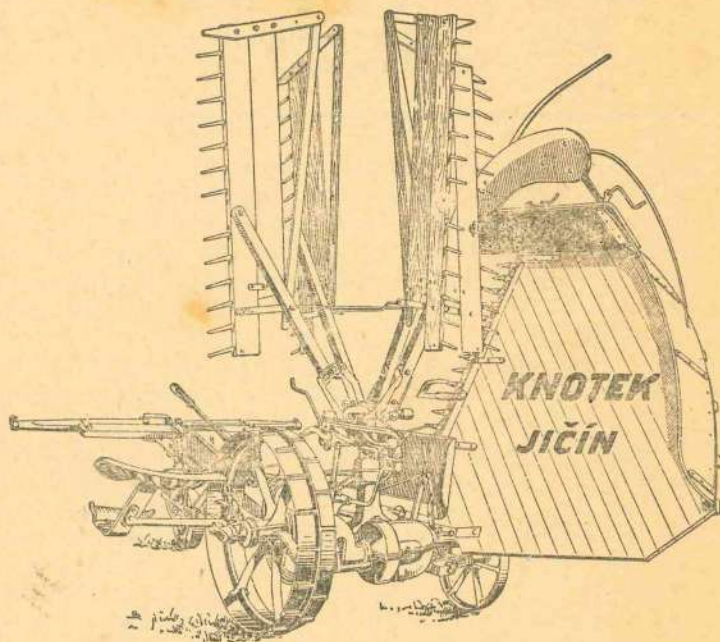
z Československa zásilka

nejnovějších

KNOTKOVÝCH ŽACÍCH STROJŮ

s olejovou lázní, ocelovým válem, kuličkovými ložisky,

S TOVÁRNÍ ZÁRUKOU do skladů staré solidní firmy.

RUDOLF JOZEF a spol,

v Zdobunově, ul. Kościelna č. 7. (vedle Kasy Skarbowej)

MOTORY LORENZ a jiné zahraniční stroje za levné likvidační ceny.

CHMELOVÉ motyky (kracle) zvláště levné.

Navštivte nás, vyhovíme a jako vždy Vás plně uspokojíme! Neodkládejte s nákupem, neboť přívoz strojů
jest dovolen jen dle kontingentů.

Originální součásti k žacím strojům.